

KOMMISSIONEN FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

2022

JANUARY							FEBRUARY							MARCH						
M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S
					1	2		1	2	3	4	5	6		1	2	3	4	5	6
3	4	5	6	7	8	9	7	8	9	10	11	12	13	7	8	9	10	11	12	13
10	11	12	13	14	15	16	14	15	16	17	18	19	20	14	15	16	17	18	19	20
17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27	21	22	23	24	25	26	27
24	25	26	27	28	29	30	28							28	29	30	31			
31																				
APRIL							MAY							JUNE						
M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S
					1	2		1	2	3	4	5	6		1	2	3	4	5	6
4	5	6	7	8	9	10	2	3	4	5	6	7	8	6	7	8	9	10	11	12
11	12	13	14	15	16	17	9	10	11	12	13	14	15	13	14	15	16	17	18	19
18	19	20	21	22	23	24	16	17	18	19	20	21	22	20	21	22	23	24	25	26
25	26	27	28	29	30		23	24	25	26	27	28	29	27	28	29	30			
							30	31												
JULY							AUGUST							SEPTEMBER						
M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S
					1	2		1	2	3	4	5	6		1	2	3	4	5	6
4	5	6	7	8	9	10	8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11
11	12	13	14	15	16	17	15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18
18	19	20	21	22	23	24	22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25
25	26	27	28	29	30	31	29	30	31					26	27	28	29	30		
OCTOBER							NOVEMBER							DECEMBER						
M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S
					1	2		1	2	3	4	5	6		1	2	3	4	5	6
3	4	5	6	7	8	9	7	8	9	10	11	12	13	5	6	7	8	9	10	11
10	11	12	13	14	15	16	14	15	16	17	18	19	20	12	13	14	15	16	17	18
17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27	19	20	21	22	23	24	25
24	25	26	27	28	29	30	28	29	30					26	27	28	29	30	31	
31																				

Årsboks slut 2022

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Kommissionen för Skattenytta

- Vad får vi egentligen för våra skattepengar?
- Vad borde vi få?
- Hur kommer vi dit?

Betydelsen av skattenytta ökar....

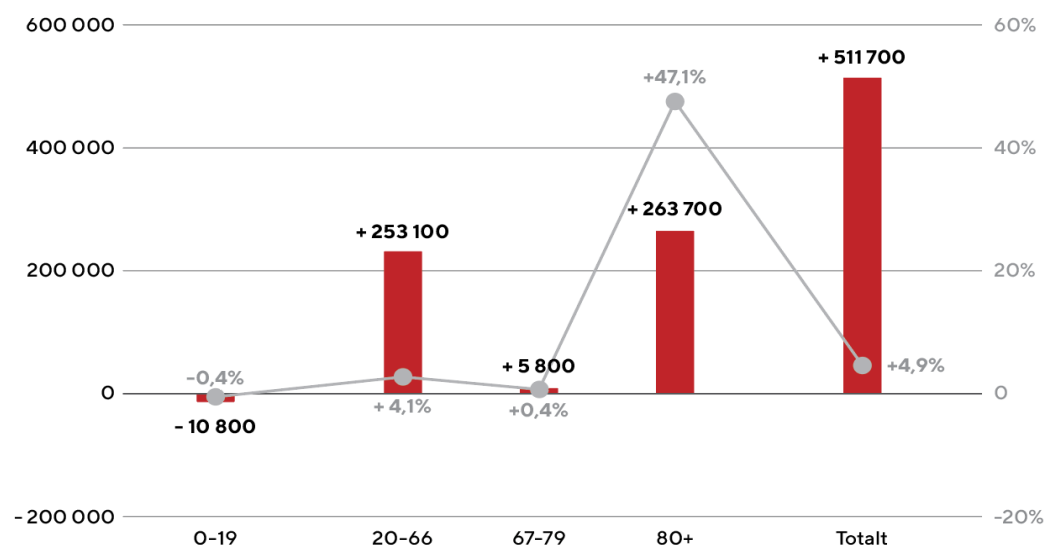
KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

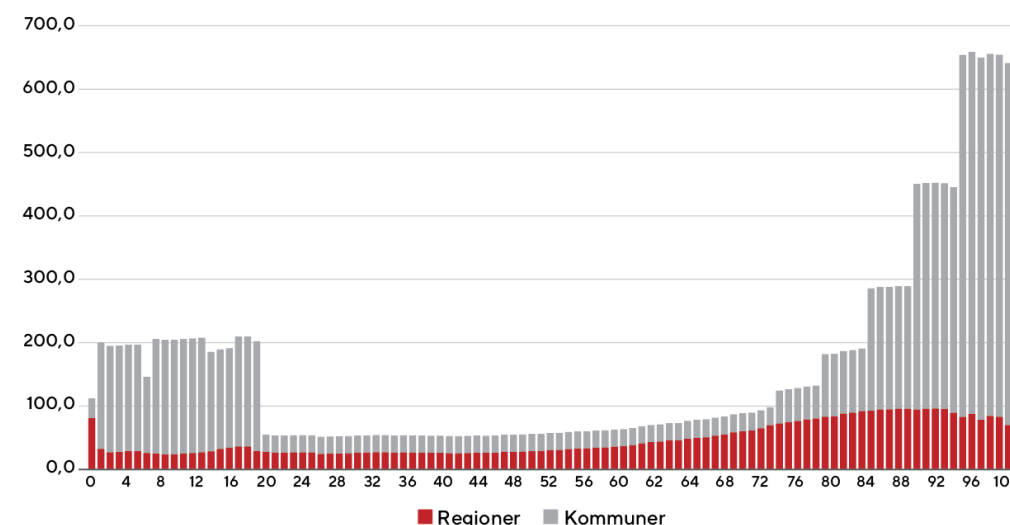
- Snabb ökning av antalet äldre

Snabb ökning av antalet äldre

Förändringar i antal olika åldersgrupper, år 2031 jämfört med 2021

Bruttokostnad per invånare och år (per årskull)

Källa: Kolada

- Behov av ökade medel till försvaret
- Tuff skattekonkurrens mellan länder

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

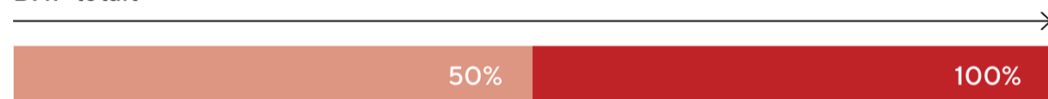
Vad får vi för pengarna?

Några basfakta

Offentliga utgifter motsvarar hälften av BNP

Sveriges offentliga utgifter som procent av BNP 2020

BNP totalt

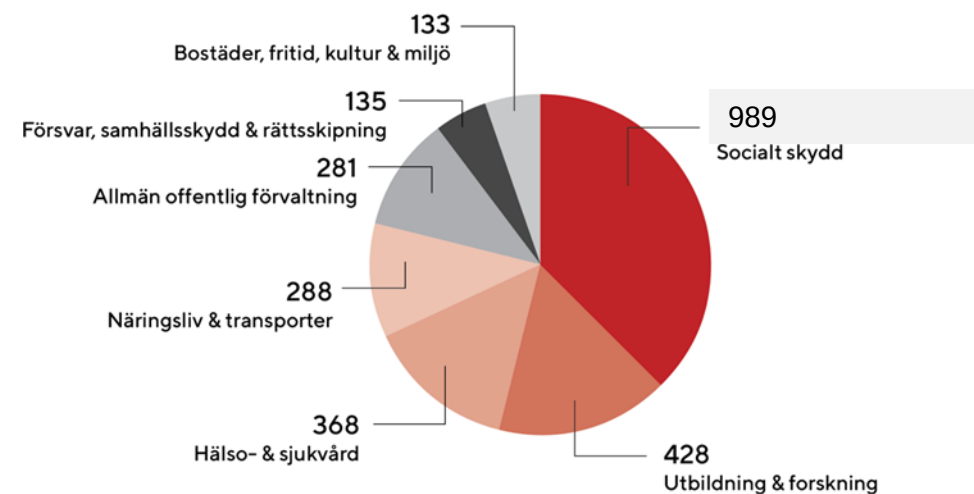

Offentliga utgifter

Andel indirekt skatt av totala skatter

År	Andel indirekt skatt
1971	30,0
1990	47,0
2006	51,3
2020	55,0

Var användes skatten till 2020

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Debatten om skattenytta och effektivitet har saknats i hög grad. Det vanliga politiska svaret på ett problem är att tillföra mer resurser snarare än att undersöka om de befintliga resurserna kan användas bättre.

- * Kortsiktig effektivitet - Mer nytta för varje skattekrone**
- * Skatter och regelverk som stödjer konkurrenskraft och tillväxt (= nya resurser). Ett konkurrenskraftigt näringsliv behöver en effektiv offentlig sektor**

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Vad har kommissionen gjort?

Tre fokus:

- De oförklarliga skillnaderna vad gäller resursåtgång i olika offentliga verksamheter – utan att det syns i vad verksamheten presterar eller vilken kvalitet den har
- Den faktiska effektiviseringspotentialen i olika offentliga verksamheter
- Vikten av ledarskap och benchmarking i de offentliga verksamheterna. I detta ingår att utnyttja erfarenheter från den privata sektorn liksom den privata sektorns kompetenser.

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Mer konkret?

☐ Kommissionen har publicerat 16 rapporter och genomfört 19 seminarier under 2022

- **Övergripande analys**
- **Revision**
- **Vården och sjukförsäkring**
- **Skolan**
- **Äldreomsorgen**
- **Infrastruktur/ upphandling**
- **Fusk och kriminalitet med välfärdssystemen / felaktiga utbetalningar**
- **Energi/miljö**

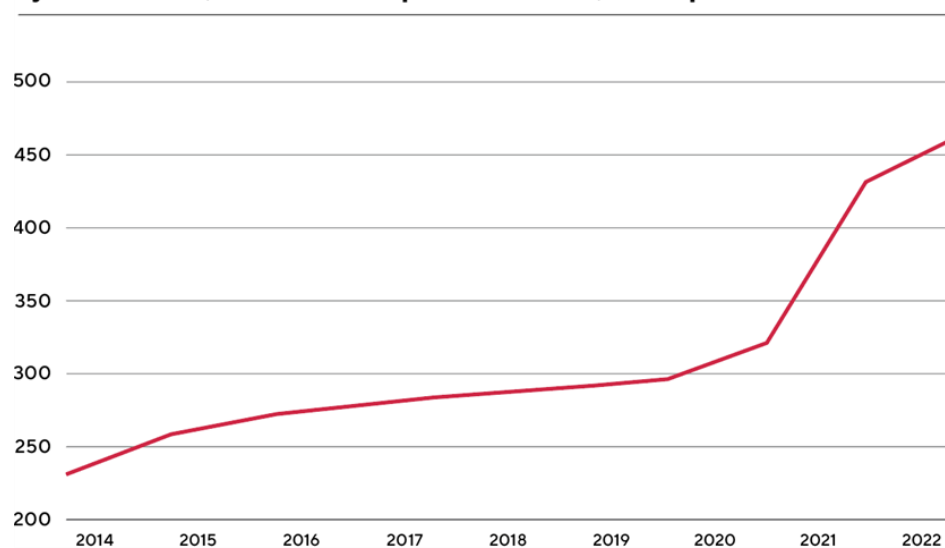
KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Trots höga skatter nås inte målen

- **Sjukvård:**

Sjukvårdsköer, första besök specialistläkare, 1000 personer

- **Grundskolan:**

Ca 15 % av eleverna inte behöriga till ett nationellt program

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Stor effektiviseringspotential

- jämförelser över tiden i Sverige
- jämförelser mellan olika verksamheter i Sverige, framför allt mellan olika kommuner och regioner
- jämförelser med andra länder

Kommissionens analyser pekar på att det kan finnas en effektiviseringspotential på lång sikt på över 250 miljarder kronor inom de områden kommissionens granskat

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Exempel 1: Skolan

- *Exempel direkt potential:*

Om alla kommuner lika effektiva som de 72 bästa – effektivisering 7-8 mdr

Om lika hög undervisningsandel som i Finlands motsvarar det ca 13 000 extra lärare

- *Tillväxtpotential:*

Skolan långsiktigt avgörande för tillväxten. Sveriges årliga tillväxt skulle kunna öka med 0,4 procentenheter om våra elever presterade lika bra som eleverna i Singapore.

Det motsvarar ca 20 mdr kronor per år, eller dagens skattekvot knappt 9 mdr mer i resurser till den offentligt finansierade sektorn.

Exempel 2: Sjukvården

- *Exempel direkt potential:*
 - Totalt uppskattad potential ca 100 mdr (25 %)
 - Effektiviseringspotentialen i sjukhusvården 11 – 19 mdr
 - Vårdskador 9 mdr
 - Om läkarna kunde träffa dubbelt så många patienter per dag (dvs 60 % av arbetstiden) motsvarar det ca 43 000 nya läkare
- *Tillväxtpotential:*
 - Den samhällsekonomiska kostnaderna för köerna i sjukvården beräknas till ca 3 mdr per år, och då är inte det enskilda lidandet inkluderat.

Slöseri i vården

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

VÅRD

Domän	% av totalkostnaden	(+/-) för svenska förhållanden	Uppskattade svenska kostnader (miljarder kr)
Vårdens arbetssätt			
Vårdskador	3 %	(+)	3
Läkar-initierad ineffektivitet	1 %		1
Avsaknad av förebyggande åtgärder (vaccination, livsstilsförändringar, övervikt, diabetes, etc.)	12 %		12
Koordinationsproblem			
Onödiga vårdögn på sjukhus	4 %	(+)	4
Återintag på sjukhus inom 30 dagar	2 %		2
Överbehandling & vård av begränsat värde			
Onödig läkemedelsanvändning	4 %		4
Onödig screening, provtagning eller behandling	3 %		3
Överanvändning av vård i livets slutskede	5 %	(-)	5
Delsumma:	33 %		33 miljarder kr

PRISSÄTTNING

Omotiverat höga kostnader			
Dyrare läkemedel än nödvändigt	20 %		20
Överdebitering av utförda vårdtjänster	4 %	(-)	4
Överdebitering av laboratorietjänster	4 %	(-)	4
Fusk & bedrägeri			
Felaktiga debiteringar	8 %	(-)	8
Delsumma:	36 %		36 miljarder kr

ADMINISTRATION

Administration & byråkrati			
Onödig registrering och felaktig diagnoskodning	29 %	(-)	
Läkartid använd för rapportering av vårdkvalitet och kvalitetsregistrering	2 %	(-)	2
Delsumma:	31 %		31 miljarder kr
Totalsumma:	100 %		100 miljarder kr

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Område	Potentiell långsiktig effektiviserings potential
Grundskolan	7 + 6 miljarder
Sjukvård	11-100 miljarder
Äldreomsorgen	25-30 miljarder
Felaktiga utbetalningar i välfärdssystemen	18 miljarder
Fängelser	2-4 miljarder
Offentlig upphandling	20 - 100 miljarder
Infrastruktur	stor
Totalt	90- 265 miljarder

Inom samtliga de områden som granskats är möjligheterna till effektiviseringar stora, i flertalet fall åtminstone mellan 5 –10 %, men ibland upp till 25 %

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Andra slutsatser av analysen 1:

- **Realt sett ökade kostnader.**
 - Kostnaderna inom samtliga studerade områden har ökat snabbare än prisökningarna totalt i samhället.
 - De olika prisindex som finns för kommunernas och landstingens verksamhet stigit snabbare än både konsumentpris- och tjänsteprisindex.
 - Svagare produktivitetsutveckling i den offentliga sektorn

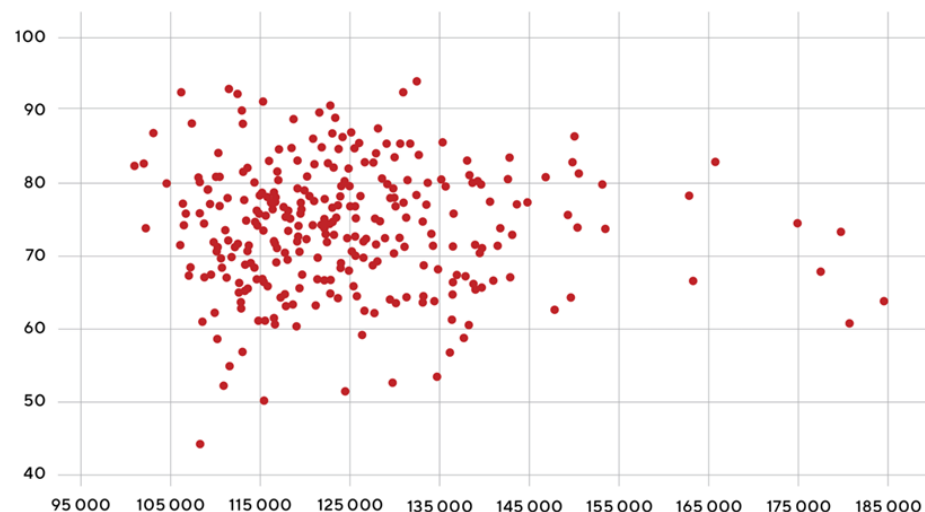
KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Andra slutsatser av analysen 2:

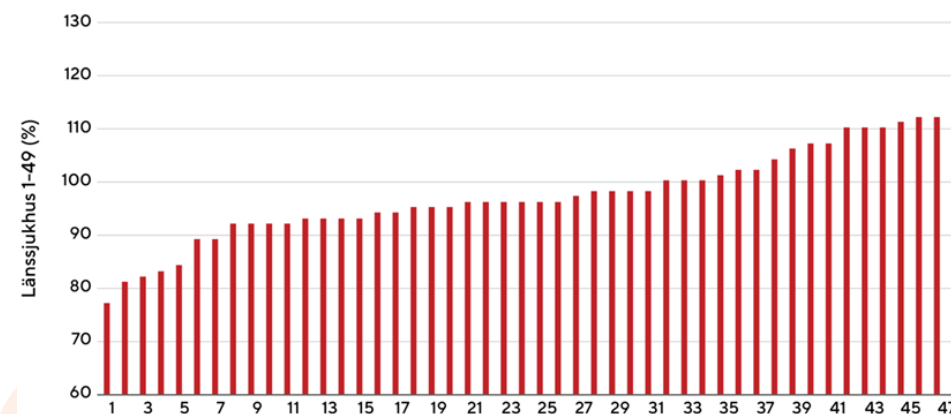
- Stora oförklarade skillnader mellan olika verksamheter/olika kommuner och regioner
- Svag (eller obefintlig) koppling mellan resurser och kvalitet/resultat

Andel elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen.
Kostnad per elev åk 1-9 (kr)

Produktivitetsskillnader mellan länssjukhus, sluten vård

Andel av strukturjusterad kostnad – förväntad kostnad – per DRG-poäng

Anm. Varje stapel är ett länssjukhus. Stapelns höjd visar den faktiska produktionskostnaden som andel av den förväntade, när hänsyn är tagen till strukturella skillnader mellan sjukhusen. Sjukhus i nummer 1 i diagrammet ovan är Capio St Göran.

Källa: SKR och Socialstyrelsen (2009)

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Andra slutsatser av analysen 3:

- **Politiker har bristande kunskap om effektiviteten i egna regionen**
- **Dålig kontroll, jämförelser och uppföljning framför allt på kommunal nivå**
- **Dålig transparens i skattesystemet**

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Hur ökar vi skattenyttan?:

- **Våra regelverk och institutioner måste:**
 - kunna förändras när omvärlden förändras
 - utgå från helheten och säkerställa att inte olika myndigheter som i dag agerar i stuprör
 - ha tydliga målformuleringar och konsekvensanalyser
 - utnyttja ny teknik (nu framför allt digitalisering och AI)
 - ha tydlig ledning och styrning, inklusive nationell och internationell benchmarking och ständiga förbättringar
 - ha incitament till förbättring och nytänkande

***Ett problem i den skattefinansierade sektorn är
bristen på tydliga processer, mätbarhet och
styrning***

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Konkreta förslag:

- **Inrätta ett effektiviseringskansli**
- Bra med produktivitetskommissionen men det är ett tidsbegränsat uppdrag och kan inte ersätta ett löpande arbete i regeringskansliet
- **Inga nya resurser utan analys**

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Kommissionens fortsatta arbete:

***2022 års arbete har visat på möjligheterna till större skattenytta.
Detta år fokuserar vi på hur vi kan nå dit***

KOMMIS
Fä

G

å

u

TACK OCH SLUT